

GESPREK MET DE HEER J.A. DEN OUDEN

Hoofd der School in Duivendrecht van 1953-1973;
thans 84 jaar oud.

Ik had graag onderwijzer willen worden in Indonesië. Mijn leraar aardrijkskunde was de inspiratiebron. Deze man was afgekeurd en mocht niet naar de oost. Zijn liefde voor dat verre land droeg hij op mij over. Toen ik als onderwijzer was afgestudeerd kwam ik thuis en zei: Ik ga naar Indië! Thuis waren wij met tien kinderen. Maar mijn moeder sliep niet van het idee dat één van haar kinderen zo ver van huis zou gaan. Dus beloofde ik dat ik niet ging. In 1957 stierf mijn moeder. Mijn oude plannen kwamen weer boven, maar toen zei mijn vrouw: dan ga je maar alleen, want ik heb ook nog een moeder. Toen heb ik besloten, dat, als mijn kinderen ooit de wijde wereld in wilden gaan, ik hen niet tegen zou houden. Onze tweede dochter, Emmy, reisde op een schip naar Israël. Maar op dat schip zag haar de kapitein. Zij zijn getrouwd en wonen nu in Australië. Na mijn pensionering ben ik naar hen toegegaan en heb een jaar aan de andere kant van de wereld gewoond.

In 1927 werd ik onderwijzer in Aalsmeer. Het was heel bijzonder dat ik de vaste benoeming al na twee maanden kreeg. Het was de grote crisistijd en banen bij het onderwijs waren zó schaars, dat je vaak bevoegd en wel op een school werkte, maar zonder bezoldiging, als "kwekeling met acte". In Aalsmeer werkten echter een paar broers Den Ouden als timmerlieden. Zij waren in dienst bij één der bestuursleden. Hun werk was zo goed, dat het bestuur besloot mij een vaste benoeming te

geven onder het motto: wie uit dat nest komt is niet alleen een goed timmerman, maar ook een goed schoolmeester. Aan de goede naam van mijn broers dankte ik dus mijn baan.

Wie in die tijd van werkeloosheid een baan had, kon niet van standplaats veranderen. Pas bij het begin van de Tweede Wereldoorlog kwam er beweging in het onderwijs en ik solliciteerde naar Den Hoef. Mijn vrouw en ik kwamen beiden uit die streek. We voelden ons in die boerengemeenschap erg op onze plaats. We waren beiden van boerenafkomst. Maar de christelijke school groeide niet. Den Hoef was overwegend rooms-katholiek. Bovendien gingen onze kinderen verder studeren, dus keken we uit naar een plek, dicht bij de stad en dat werd Duivendrecht. Het was wel even wennen in het "stadse" Duivendrecht. Niet zozeer voor mij, want ik had immers in Amsterdam gestudeerd, maar wel voor mijn vrouw, die de gemoedelijkheid van het platteland in het begin erg miste.

Ons huis stond naast de school. In de pauze trok het hele team naar onze huiskamer om er een kopje koffie te drinken. De pauzes werden dus wel eens langer dan officieel was toestaan. Als de inspecteur kwam, was het opletten geblazen. Dan duurde de pauze volgens de kinderen veel te kort. Overigens bewaar ik de beste herinneringen aan de inspecteurs met wie ik te maken heb gehad.

Het leven was goed op school. Het was altijd gezellig. Als ik nog een paar jaar langer had moeten doorwerken na mijn vijftenzestigste, had ik dat best gekund. Met de feestdagen deed de hele school mee. De verjaardag van het hoofd was een feest voor de hele school. Er waren ook leerlingen van de "kweekschool". Zij liepen stage en van hen viel veel te leren. Zij lieten vaak zien hoe je op andere manieren met de leerstof om kon gaan. Bijvoorbeeld met de taalvakken en de expressievakken. Heel goede herinneringen bewaar ik aan de samenwerking met meester Bekema van de Rooms Katholieke school. Tegenstellingen die tussen rooms katholiek en protestants bestonden werden de kop ingedrukt.

De naam "Lagere School" is veranderd in "Basisschool". Dat is een betere benaming. Op de basisschool wordt de grondslag gelegd voor het latere leven. Daarom is de basisschool ook een heel belangrijke school. Je kun het onderwijs van nu niet meer vergelijken met het onderwijs dat is geweest. Dingen die ik ten goede heb zien veranderen : kinderen zijn vrijer geworden in die zin dat zij meer zelfvertrouwen hebben. Kinderen durven zich beter te presenteren. Er zijn ook betere kansen gekomen voor meer kinderen. Vroeger was het zo dat begaafde jonge mensen zich niet konden ontwikkelen door geldgebrek. Talenten die er waren zijn pas tot volle

Ons huis stond naast de school. In de pauze trok het hele team naar onze huiskamer om er een kopje koffie te drinken. De pauzes werden dus wel eens langer dan officieel was toestaan. Als de inspecteur kwam, was het opletten geblazen. Dan duurde de pauze volgens de kinderen veel te kort. Overigens bewaar ik de beste herinneringen aan de inspecteurs met wie ik te maken heb gehad.

Het leven was goed op school. Het was altijd gezellig. Als ik nog een paar jaar langer had moeten doorwerken na mijn vijfenzestigste, had ik dat best gekund. Met de feestdagen deed de hele school mee. De verjaardag van het hoofd was een feest voor de hele school. Er waren ook leerlingen van de "kweekschool". Zij liepen stage en van hen viel veel te leren. Zij lieten vaak zien hoe je op andere manieren met de leerstof om kon gaan. Bijvoorbeeld met de taalvakken en de expressievakken. Heel goede herinneringen bewaar ik aan de samenwerking met meester Bekema van de Rooms Katholieke school. Tegenstellingen die tussen rooms katholiek en protestants bestonden werden de kop ingedrukt.

De naam "Lagere School" is veranderd in "Basisschool". Dat is een betere benaming. Op de basisschool wordt de grondslag gelegd voor het latere leven. Daarom is de basisschool ook een heel belangrijke school. Je kun het onderwijs van nu niet meer vergelijken met het onderwijs dat is geweest. Dingen die ik ten goede heb zien veranderen : kinderen zijn vrijer geworden in die zin dat zij meer zelfvertrouwen hebben. Kinderen durven zich beter te presenteren. Er zijn ook betere kansen gekomen voor meer kinderen. Vroeger was het zo dat begaafde jonge mensen zich niet konden ontwikkelen door geldgebrek. Talenten die er waren zijn pas tot volle

wasdom gekomen in het volgende geslacht. Wat ik een slechte ontwikkeling vind is het gebrek aan respect voor alles wat met gezag te maken heeft. De jij-en-jou cultuur is te ver doorgeschoten. Het besef dat leren een voorrecht is wordt niet meer begrepen. We hebben een verwende generatie voortgebracht.

Onderwijzen is een fijn beroep. Je werkt met levend materiaal. Elk jaar is weer anders. Niet dezelfde boeken, maar de verschillende karakters waar je mee omgaat bepalen de kwaliteit van je werk. Als ik weer zou moeten kiezen, werd ik het weer: onderwijzer.